

NNN-toets

AZC-Vorden

Projectcode: P09388

Versie: 1.0

Colofon			
Titel:	NNN-toets		
	AZC-Vorden		
Projectcode	P09388		
Versie:	1.0		
Opdrachtgever:	Kerkplein 5, 8121 BM OLST, Nederland		
Uitvoerder:			
	GRAS Advies B.V.		
	Bedrijvenpark Twente 412	Huismanstraat 6	Lorentzstraat 11
	7602 KM, Almelo	6851 GT, Huissen	6902 PZ Zevenaar
Email:	ecologie@grasadvies.nl		
Website:	https://grasadvies.nl/		
Telefoon:	074 2020258		

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Projectbeschrijving	4
2.1	Projectgebied en voorgenomen ontwikkeling	4
3	Wettelijk kader	6
3.1	De Omgevingswet	6
3.2	Natuurnetwerk Nederland	6
3.3	Wateren met Specifiek Ecologische Doelstellingen (SED)	6
3.4	Zorgplicht	7
3.5	Toetsingskaders	7
4	Gelders Natuurnetwerk	9
4.1	Natuurbeheertypen	11
4.2	Natuur- en landschapstypen	11
4.2.1	N03.01 Beek en bron	11
4.3	Kernkwaliteiten Vorden-Zutphen	12
5	Ecologisch waardevolle watersystemen	14
6	Huidige en toekomstige situatie watergangen	16
7	Effectenbeoordeling	19
7.1	Oppervlakte GNN en Versnippering	19
7.2	Functioneel leefgebied	19
7.3	Verontreiniging	20
7.4	Ruimtelijke condities	20
8	Conclusie	22
	Bronnen	23
	Bijlage 1 Schetsontwerp	24

1 Inleiding

De initiatiefnemer is voornemens om op een perceel aan de Oude Zutphenseweg een opvang voor AMV's (Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen) te realiseren. Het projectgebied heeft in de huidige situatie een agrarische functie met blijvend grasland.

Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) is gelegen aan de overzijde van de Oude Zutphenseweg waar het projectgebied aan grenst en loopt voor een deel door het projectgebied heen. Het deel dat door het projectgebied loopt valt ook onder de categorie SED Wateren (Specifiek Ecologische Doelstellingen wateren).

Het NNN (Natuurnetwerk Nederland), waar het GNN-onderdeel van is, betreft een netwerk met aan elkaar verbonden natuurgebieden binnen Nederland met als doel om de natuur beter bestand te houden tegen droogte, klimaatveranderingen en andere schadelijke invloeden en ter bescherming van onze inheemse flora en fauna. Activiteiten en ontwikkelingen mogen deze gebieden dan ook niet schaden. Om te kijken of er sprake is van significante effecten op het NNN is een Nee- tenzij toets uitgevoerd.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft het projectgebied en de voorgenomen ontwikkeling. In hoofdstuk 3 geeft het wettelijk kader. Hoofdstuk 4 behandelt het Gelders Natuurnetwerk met het relevante beheertype en de kernkwaliteiten. Hoofdstuk 5 gaat in op de SED-Wateren. Hoofdstuk 6 geeft meer diepgang in de huidige en toekomstige situatie met in hoofdstuk 7 de effectenbeoordeling. Hoofdstuk 8 geeft de conclusie vanuit de effectenbeoordeling.

2 Projectbeschrijving

2.1 Projectgebied en voorgenomen ontwikkeling

De initiatiefnemers is voornemens om een opvang te realiseren voor AMV's (Alleenstaande Minderjarige Vluchtelingen) (Afbeelding 2.1). Het projectgebied is gelegen ten noordoosten van Vorden buiten de bebouwde kom (Afbeelding 2.2). Langs het veld loopt de Kerkhoflaan en de Oude Zutphenseweg. Dit zijn wegen buiten de bebouwde kom waar een snelheidsgrens van 60 km/uur geldt. Het projectgebied heeft in de huidige situatie een agrarische functie met blijvend grasland en een houtwal vormt de scheiding tussen het grasland en de wegen (Boerenbunder, 2025).

De toekomstige situatie bestaat uit meerdere flexwoningen inclusief bijbehorende infrastructuur. De exacte planning van de uitvoering is momenteel nog niet bekend. Het gebied wordt bereikbaar gemaakt met een toegangsweg ten zuiden van het gebied, vanaf de Bedrijvenweg.

Door het projectgebied loopt een strook GNN wat ook valt onder de SED-Wateren (Specifiek Ecologische Doelstellingen wateren). Verder is het GNN gelegen aan de overzijde van de Oude Zutphenseweg.

Afbeelding 2.1: Toekomstige situatie projectgebied.

Afbeelding 2.2: Ligging van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) ten opzichte van het projectgebied.

3 Wettelijk kader

3.1 De Omgevingswet

De Omgevingswet (Ow) is in werking getreden op 1 januari 2024 (Omgevingswet, 2024). Het doel van de Omgevingswet is om de wetgeving die betrekking heeft op de leefomgeving te bundelen, te vereenvoudigen en te stroomlijnen (Backes *et al.* 2024). De Wet natuurbescherming, Besluit natuurbescherming en de Regeling natuurbescherming zijn opgegaan in de Ow.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

De provincies zijn sinds 2014 verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van natuurbeleid. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar verbinden en verbinden met het omliggende agrarisch gebied.

Natuurbeleid is een zachter kader dan de natuurwetgeving, maar is eveneens van belang voor ruimtelijke plannen. Projecten worden getoetst aan de hand van de 'Spelregels EHS' (uitwerking van gemeenschappelijk opgesteld beleidskader). Deze spelregels zijn verweven in het provinciaal beleid.

Het compensatiebeginsel voor de EHS is het sluitstuk van het 'nee, tenzij' beschermingsregime. Volgens dat regime zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen, die afwijken van het bestemmingsplan in het NNN. Met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang én het ontbreken van reële alternatieven. Het Besluit Algemene Regels Ruimtelijke ordening (Barro, 2.10) voorziet juridische borging van het nationaal ruimtelijk beleid.

In het NNN liggen de volgende natuurgebieden:

- Bestaande natuurgebieden (waaronder de 20 Nationale Parken)
- Gebieden waar nieuwe natuur wordt aangelegd
- Landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer
- Ca. 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, Nederlandse deel Noordzee en Waddenzee
- Alle Natura 2000-gebieden

Gelders Natuurnetwerk

De provincie Gelderland beschermt het Gelders Natuurnetwerk (GNN) tegen aantasting van de kernkwaliteiten; dat zijn de natuurwaarden, de potentiële waarden en de omgevingscondities (Provincie Gelderland, 2018). Het GNN is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuur. Binnen het GNN mogen geen nieuwe initiatieven plaatsvinden met uitzondering voor initiatieven van groot algemeen of provinciaal belang waar geen andere alternatieven voor zijn.

Binnen het GNN liggen achttien Natura 2000-gebieden. Voor landschappen van bovenregionale waarde geldt een beschermingsregime met kernkwaliteiten en met een juridisch vangnet in de verordening.

3.3 Wateren met Specifiek Ecologische Doelstellingen (SED)

Binnen het projectgebied loopt een lijnvormig element dat valt onder beide het GNN (Gelders Natuurnetwerk) en het SED (Wateren met Specifiek Ecologische Doelstellingen). SED-Wateren kennen enige menselijke beïnvloeding maar hebben een ecologische waarden, of kunnen deze krijgen door een relatief geringe inspanning (Provincie Gelderland, 2018). De provincie Gelderland wil de natuurwaarden herstellen en beschermen. Regelgeving voor SED-wateren staan beschreven onder de Omgevingsvisie Waterbeleid en Beleidsregel 2.4 (Overheid.nl, 2024). Beleidsregel 2.4 biedt het waterschap inzicht in de wijze waarop de aanleg en het gebruik van werken en het houden van activiteiten in ecologisch waardevolle watersystemen worden beoordeeld.

Er worden condities gesteld voor speciale waterecologie, onderverdeeld in Hoogst Ecologisch Niveau (HEN) en Specifiek Ecologische Doelstellingen (SED). Gebied Natuurwateren zijn voormalige HEN- en SED- wateren met bijzondere waardevolle ecologische kwaliteit met als doel de huidige kwaliteit behouden en waar mogelijk

deze te ontwikkelen. De ecologische doelstellingen zijn uitgewerkt door de waterschappen en opgenomen in hun waterbeheerprogramma's. Voor het projectgebied in Vorden valt onder het Waterschap Rijn en IJssel en stroomgebied nr.2 de Berkel (Waterschap Rijn en IJssel, 2022).

3.4 Zorgplicht

De Omgevingswet kent een algemene zorgplicht en een specifieke zorgplicht. De algemene zorgplicht luidt dat de aannemer, maar ook alle medewerkers; als in iedereen, te allen tijde zijn of haar zorgplicht behoudt: De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de fysieke leefomgeving, inclusief in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. In praktijk betekent dit het a) voorkomen, b) beperken of ongedaan maken en c) het achterwege laten van schadelijke handelingen voor de natuur.

In artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), is de (specifieke) zorgplicht voor alle in het wild voorkomende planten en dieren vastgelegd. Lid 1 van het artikel luidt als volgt:

1. "Degene die een flora- en fauna-activiteit of een activiteit als bedoeld in artikel 11.22, eerste lid, onder b tot en met g, verricht en weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die activiteit nadelige gevolgen kan hebben voor de belangen, bedoeld in artikel 11.23, is verplicht:

- a) Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen;
- b) Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken; en
- c) Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.

Deze zorgplicht wordt nader geconcretiseerd omdat initiatiefnemers op grond van lid 2 verplicht zijn zich ervan dienen te vergewissen dat op de locatie van de voorgenomen activiteit, geen in het wild levende dieren van beschermde soorten of hun belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats aanwezig zijn (BIJ12, 2024).

3.5 Toetsingskaders

Natuurnetwerk Nederland

Voor het bepalen van een significante aantasting zijn zowel wezenlijke kenmerken en waarden (WKW), oppervlakte als samenhang van het NNN van belang (Tauw, z.d.). In de Nee, tenzij toets wordt gekeken naar de samenhang van het NNN wordt gekeken naar de robuustheid en aaneengeslotenheid van het natuurgebied. Binnen het kader van de handreiking WKW wordt samenhang gedefinieerd als "De mate waarin verschillende NNN-gebieden verbonden en/of aaneengesloten zijn tot een eenheid. Waarbij, naar mate dit meer het geval is, doorgaans sprake is van meer robuuste natuur en hogere natuurwaarden." (Tauw, z.d.). Bij de effectenbeoordeling wordt gekeken naar effecten op WKW die afhankelijk zijn van de samenhang tussen NNN-gebieden.

Er wordt getoetst op effecten op de abiotische situatie, de natuurwaarden en de ruimtelijke condities. Hierbij wordt gekeken naar wezenlijke verslechtingen van de abiotische condities, lokale staat van instandhouding van natuurwaarden, oppervlakte en versnippering van beheertypen, kenmerkende soortgroepen, evenals aantasting van leefgebied, verstoring en sterfte. Daarnaast wordt beoordeeld of ruimtelijke condities zoals openheid, geluids- en lichtverstoring en samenhang met andere deelgebieden worden verslechterd.

Er is sprake van een significant effect wanneer abiotische waarden dusdanig worden aangetast dat niet kan worden uitgesloten dat dit de basisvoorwaarden voor bestaande en potentiële natuurwaarden beïnvloedt. Daarnaast geldt dit bij directe aantasting van natuurwaarden, zoals oppervlakteverlies of versnippering van beheertypen en aantasting van de lokale staat van instandhouding van kenmerkende soortgroepen. Ook wanneer ruimtelijke condities zodanig verslechteren dat de basisvoorwaarden voor natuurwaarden worden bedreigd, is er sprake van een significant effect.

SED-Wateren

Om effecten van de voorgenomen ontwikkeling in beeld te brengen zijn toetsingscriteria opgesteld. Deze zijn beschreven onder Beleidsregel 2.4; Behoud van een goede ecologische inrichting van het watersysteem.

Een activiteit of de aanleg en gebruik van een werk mag niet leiden tot:

- Verlies van vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of verblijfplaatsen;
- Verlies van functioneel leefgebied;
- Versnippering van leefgebied;
- Verstoring door beweging;
- Verstoring door mechanische effecten;
- Verontreiniging van het leefgebied.

4 Gelders Natuurnetwerk

De meest zuidelijke sloot valt onder het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Het GNN is onderverdeeld in 6 regio's; Achterhoek, FoodValley, Noord-Veluwe, Rivierenland, Arnhem Nijmegen City en de Stedendriehoek (Afbeelding 4.1). Het projectgebied is gelegen binnen de regio Achterhoek.

Afbeelding 4.1: Ligging van projectgebied t.o.v. regio's binnen de provincie Gelderland (Omgevingsvisie Gelderland).

De regio Achterhoek is verder onderverdeeld in deelgebieden waarvan het projectgebied valt onder deelgebied nr. 8 Vorden-Zutphen (Provincie Gelderland, 2014¹). Dit deelgebied bestaat uit kleinschalige cultuurlandschappen met landgoederen Hackfort en Suideras aan de Baakse Beek en het Leestense Broek. Ook loopt in dit deelgebied de benedenloop van diverse beken zoals de Baakse Beek, de Veengoot en de Vierakkerse Laak. Het deelgebied vormt verder leefgebied voor soorten als de das, steenuil en de kamsalamander.

Het GNN heeft diverse ontwikkelingsdoelen opgesteld per deelgebied. Ontwikkelingen voor het deelgebied Vorden-Zutphen zijn o.a. het ontwikkelen van migratiemogelijkheden voor dassen, reptielen, amfibieën en soorten van schraallanden. Het projectgebied wordt aan meerdere zijden omgeven door GNN-gebied. Ook is de watergang die langs de Bedrijvenweg loopt onderdeel van het GNN (Afbeelding 4.2)

¹ Provincie Gelderland (2014). Gelders Natuurnetwerk kernkwaliteiten. <https://atlas.gelderland.nl/kernkwaliteiten/>. Geraadpleegd op: 29-09-2025.

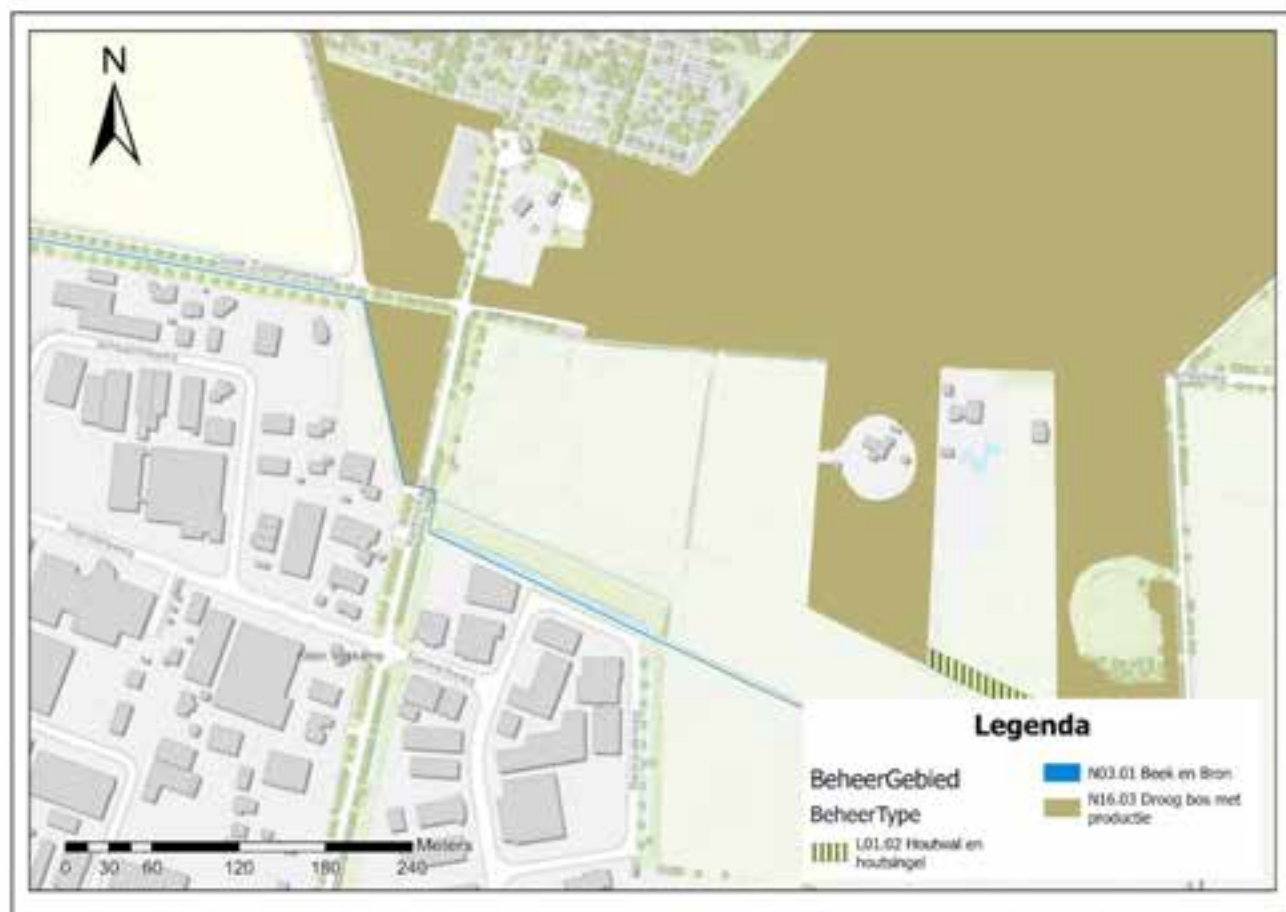

Afbeelding 4.2: GNN in en rondom het projectgebied (Provincie Gelderland, 2025²).

² Provincie Gelderland (2025). Omgevingsverordening- Gelders natuurnetwerk (GNN). Geoportaal. Datum laatste wijziging: april 2025.

4.1 Natuurbeheertypen

Het GNN is opgedeeld in beheertypen. Beheertypen natuur- en landschapstype zijn weergegeven met de benamingen volgens de landelijk uniforme systematiek van de Index Natuur en Landschap (BIJ12, 2025). De provincie Gelderland stimuleert de instandhouding van de op de beheertypenkaart aangegeven en begrensde beheertypen. Het beheertype dat is gelegen binnen het projectgebied betreft het type N03.01 Beek en bron (Afbeelding 4.3). Buiten het projectgebied zijn de beheertypen N16.03 Droog bos met productie en L01.02 Houtwal en houtsingel aanwezig.

Afbeelding 4.3: Beheertypen van het GNN in de omgeving van het projectgebied (Natuurbeheerplan, 2026).

4.2 Natuur- en landschapstypen

4.2.1 N03.01 Beek en bron

Het beheertype N03.01 Beek en bron betreft (mee)stromende wateren zoals molenkolken, sprengen en opgeleide beken (BIJ12, 2023³). Omringend water en zandbakken worden ook tot het beheertype gerekend. Het beheertype Beek en bron komt voor op de zand- en lössgronden van Noord-, Oost- en Zuid-Nederland en in de duinen. Ieder bekenstelsel kent brongebieden, bovenlopen, een of twee middenlopen en een benedenloop. Bronnen en bovenlopen liggen vaak heel verspreid en hoog in het landschap en zijn vaak gedeeltelijk ge- of vergraven. Middenlopen liggen wat dieper in laagten en trekken veel grondwater aan. Benedenlopen liggen in vlakke veengebieden en overstromingsvlakten. Deze benedenlopen kunnen erg breed worden waardoor ze lijken op kleine rivieren zoals de Eem, Dieze en Reildiep.

De meeste beken, waaronder ook de Vierakkerse Laak, behoren tot de laaglandbeken. Ook zijn er heuvellandbeken. Het verschil tussen de twee typen zijn groot door de variatie in bodem en de verschillen

³ BIJ12 (2023). N03.01 Beek en bron. <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuursubsidies/index-natuur-en-landschap/natuurtypen/n03-beken-en-bronnen/n03-01-beek-en-bron/>. Bijgewerkt op: 19 december 2023.

tussen rustig en turbulent water. Laaglandbeken zijn langzaam stromende, vaak brede beken, met een regelmatige waterafvoer en komen voor in vrij vlakke zandgebieden. Laaglandbeken ontsprongen vaak in hoogveen, heide of laagveen. Heuvelandbeken komen voor in reliëfrijke gebieden. Deze beken hebben duidelijk herkenbare bronnen, stromen sneller en slijten wat dieper in en vormen makkelijker zandbakken. De bodems zijn zandig of vaak grindrijk, slib komt slechts plaatselijk voor.

Het beheertype Beek en bron is van groot belang voor flora als waterranonkels, fonteinkruiden en sterkroossoorten. De vegetaties zijn erg variabel in bedekking, ook binnen één seizoen. Ook is het beheertype belangrijk voor fauna als platwormen (*Platyhelminthes*), waterkevers, libellen, waterjuffers, kokerjuffers, rivierkreeft en een groot aantal vissen zoals de beekforel (*Salmo trutta fario*), beekprik (*Lampetra planeri*), elrits (*Phoxinus phoxinus*), serpeling (*Leuciscus leuciscus*), kwabaal (*Lota lota*) (benedenloop), rivierdonderpad (*Cottus perifretum*), zeebek (*Petromyzon marinus*), rivierprik (*Lampetra fluviatilis*), gestippelde alver (*Alburnoides bipunctatus*) en vlagzalm (*Thymallus thymallus*).

In laaglandbeken zijn de soorten beekprik, zeebek, gaffellibel (*Ophiogomphus cecilia*), begroeiingen met drijvende waterweegbree (*Luronium natans*), waterranonkels (*Ranunculus*) of teer vederkruid (*Myriophyllum alterniflorum*) belangrijk in internationaal opzicht.

Een ideale beek is dynamisch in de ruimte maar constant in de tijd. Erosie en sedimentatieprocessen vormen verschillende typen oevers en substraten en in de beek komen veel karakteristieke beeksoorten voor.

Tabel 4.1: Kwalificerende flora- en faunasoorten per soortgroep (BIJ12, 2023).

Planten	beekpunge, bittere veldkers, doorgroeid fonteinkruid, drijvende waterweegbree, duizendknoopfonteinkruid, gesteld sterrenkroos, gewone dotterbloem, glanzig fonteinkruid, groot blaasjeskruid, groot bronkruid, grote waterranonkel, haaksterrenkroos, klimopwaterranonkel, kransvederkruid, naaldwaterbies, ongelijkbladig fonteinkruid, paarbladig goudveil, plat fonteinkruid, puntig fonteinkruid, rossig fonteinkruid, smalle waterweegbree, teer vederkruid, verspreidbladig goudveil, vlottende bies, vlottende waterranonkel, waterviolier, witte waterkers, witte waterranonkel
Vissen	barbeel, beekforel (zeer zeldzaam), beekprik, bierpje, elrits, gestippelde alver (zeer zeldzaam), kopvoorn, kwabaal, rivierdonderpad, riviergrondel, rivierprik, serpeling, sneep, vlagzalm (zeer zeldzaam), winde
Libellen	beekrombout, beekoeverlibel, blauwe breedscheenjuffer, bosbeekjuffer, bronslibel, gewone bronlibel, weidebeekjuffer, zuidelijke oevelibel

Knelpunten beheertype

Veel beken kennen menselijke beïnvloeding en zijn verlengt, verbreed, verdiept, gekanaliseerd en met elkaar verbonden om water versneld af te voeren. Ook zijn de meeste beken in de benedenloop gestuwd en lozen op kanalen en vaarten met vaste peilen. Door vermeting en vervuiling is de kwaliteit van veel beken niet goed. Afdamming en opstuwing belemmert de trek van vissen van zee naar paaiplassen. Het recht trekken en opstuwten vermindert overlevingskansen voor libellen, haften, kokerjuffers en platwormen.

Het is daarom belangrijk dat er geen belemmerende kunstwerken aanwezig zijn en dat er natuur aanwezig is tussen beek en de dichtstbijzijnde beken.

4.3 Kernkwaliteiten Vorden-Zutphen

Het projectgebied valt onder het deelgebied 8 'Vorden-Zutphen' (Afbeelding 4.4). De kernkwaliteiten van dit gebied, beschreven in Bijlage 7 en 7; Kernkwaliteiten GNN en GO, zijn als volgt:

- Kleinschalig cultuurlandschap met de landgoederen Hackfort en Suideras aan de Baakse Beek en het Leestense Broek; oorspronkelijk grotendeels kampen- en broekontginningslandschap; aan de westzijde opener
- Onderdeel van Nationaal Landschap Graafschap
- Benedenloop van diverse beken: de Baakse Beek, de Veengoot, de Lindense Laak, **de Vierakkerse Laak**, de Hengelose Beek en de Oosterwijkse Vloed
- Parel Hackfort/Suideras met rijkere loofbossen langs de benedenloop van de Baakse Beek
- Leefgebied das

- Leefgebied steenuil
- Leefgebied kamsalamander
- Veel relatief kleine bosjes
- Klimaatcorridor Veluwe - Duitsland (bekencorridor)

Abbeelding 4.4: Kaders deelgebieden Gelders natuurnetwerk (Groene lijnen) met de daarbinnen gelegen GNN (donkergroen) & GO (lichtgroen) (Provincie Gelderland, 2025b).

Het deelgebied heeft doelstellingen opgesteld voor het GNN en het GO (groen ontwikkelingszone):

Natuur en landschap GNN (omvorming, natuurontwikkeling)

- Ontwikkelen van soortenrijke bossen met natuurlijke structuur en samenstelling
- Ontwikkelen bosranden
- Ontwikkelen migratiemogelijkheden voor dassen, reptielen, amfibieën en soorten van schraallanden
- Ontwikkelen Baakse Beek als natuurlijke laaglandbeek
- Ontwikkelen beekdal- en schraalgraslanden

Natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone

- Ontwikkelen van soortenrijke bossen met natuurlijke structuur en samenstelling
- Ontwikkelen bosranden
- Ontwikkelen migratiemogelijkheden voor dassen, reptielen, amfibieën en soorten van schraallanden
- Ontwikkelen ecologische verbindingen Ruurlo - Groote Veld, Graafschap - IJssel en Hengelose Beek
- Beperken barrièrewerking N314 en N319

5 Ecologisch waardevolle watersystemen

Het projectgebied ligt in het beheergebied van waterschap Rijn en IJssel. Door het projectgebied loopt een watergang de Vierakkerse Laak die valt onder de Ecologisch waardevolle watersystemen (Afbeelding 5.1). De Vierakkerse Laak heeft als doeltipe Laaglandbeek en heeft geen KRW-code toegewezen (Provincie Gelderland, 2014⁴). Het projectgebied is gelegen binnen het stroomgebied de Berkel (Waterschap Rijn en IJssel, 2022).

Afbeelding 5.1: Oppervlaktewaterlichamen met de functie HEN of SED (Waterschap Rijn en IJssel, 2024).

De watergang heeft de functie Specifiek Ecologische Doelstelling (SED) (Provincie Gelderland, 2014). Wateren die vallen onder het SED hebben een grote betekenis van waternatuur voor de variatie in het landschap, de beeldkwaliteit en voor het behouden van soorten van aquatische ecosystemen. Hoewel SED-wateren wel enige humane beïnvloeding kent zijn deze ecologisch gezien wel veel waardevoller dan wateren van het basisiniveau. Deze wateren stellen hoge eisen aan morfologie, waterkwaliteit, watervoerendheid en stroming. De betreffende wateren zijn samen met de HEN-wateren in een overzicht HEN- en SED-wateren opgenomen.

Laaglandbeek

Het aangewezen beheertype betreft N03.01 Beek en Bron (Provincie Gelderland, 2025). De meeste beken onder dit beheertypen behoren tot de laaglandbeken (BIJ12, 2023). Laaglandbeken zijn langzaam stromende, vaak brede beken, met een regelmatige waterafvoer. Hoe langzamer de stroming, hoe belangrijker de kwaliteit van het water (Taken Landschapsplanning B.V., 2006). Droogval treedt niet op of is beperkt tot enkele bovenlopen in de zomer. De beken liggen van nature in beboste omgeving in half tot bijna gesloten landschap (Henkens *et al.*, 2007). In het geval van de beek gelegen door het projectgebied wordt deze door hoofdzakelijk berk en enkele knotwilgen begrenst maar is er geen sprake van een hele dichte bosschages (Afbeelding 5.2).

⁴ Provincie Gelderland (2014). Bijlage 4: Overzicht HEN- en SED-wateren. https://gldanders.planoview.nl/planoview/proxy/NL.IMRO.9925.SVOmgvisie-vst1/doc/b_NL.IMRO.9925.SVOmgvisie-vst1_43.pdf.

Afbeelding 5.2: De Vierakkerse Laad gelegen in het zuiden van het projectgebied.

In laaglandbeken leven waterplanten, libellen, vissen en waterdieren die vooral afhankelijk zijn van variatie in stroming en substraat. Voor vissen is migratie van belang en daarmee dus de passeerbaarheid van stuwen en drempels in de beek, met name voor midden- en benedenloop. Insecten maken in de paarvlucht gebruik van vrijstaande bomen, beekbegeleidende begroeiing en beek- of broekbos als oriëntatiepunten. Schaduw en dood hout en blad in de beek zorgen voor structuur en schuilmogelijkheden. Grote knelpunten voor laaglandbeken zijn kanalisatie en vervuiling waardoor condities van deze typen beken vaak onvoldoende zijn.

De inrichting en het beheer van het waterhuishoudkundige systeem is voor de SED-wateren gericht op:

- Het veiligstellen en ontwikkelen van de abiotische en biotische kwaliteit volgens de streefbeelden uit de Waterwijzers voor SED-wateren en de doeltypen uit de kernkwaliteiten van het Gelderse Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone;
- Het minstens handhaven van de huidige waterhuishoudkundige situatie. Dit betekent ten minste 'standstill' van het totaalbeeld van de huidige situatie;
- Het uitsluiten van nadelige effecten op waternatuur van het oppervlaktewaterbeheer en het grondwaterbeheer bovenstrooms en in de omgeving van de aangewezen wateren;
- Het afstemmen van het oppervlaktewaterbeheer in en bovenstrooms van deze waardevolle wateren en in de omgeving daarvan op de natuurwaarden en doelen;
- Het bewerkstelligen van een minimale nadelige invloed van menselijk handelen op de ecologie, kwaliteit en kwantiteit van het oppervlaktewater en grondwater (voor zover relevant);
- Het realiseren van de waterkwaliteit in de SED-wateren behorend bij de kernkwaliteit natuur, streefbeeld of doeltype;
- Het herstellen met aandacht voor behoud van aanwezige cultuurhistorische waarden in en/of directe nabijheid van deze wateren.

Een activiteit of de aanleg en gebruik van een werk mag niet leiden tot:

- Verlies van vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of verblijfplaatsen;
- Verlies van functioneel leefgebied;
- Versnippering van leefgebied;
- Verstoring door beweging;
- Verstoring door mechanische effecten;
- Verontreiniging van het leefgebied.

6 Huidige en toekomstige situatie watergangen

Het projectgebied is gelegen op zandgrond (Boerenbunder, 2025). Door het zuiden van het projectgebied loopt de Vierakkerse Laak. Deze watergang, gelegen op zandgrond, is een langzaam stromende beek van het type benedenloop. Deze langzaam stromende beken komen voor op de zandgronden met een zwak reliëf. De beekloop meandert en kronkelt met korte bochten door het landschap. Droogval treedt niet op of is beperkt tot enkele bovenlopen in de zomer. De benedenloop dat door het projectgebied loopt is recht en ligt momenteel droog.

De bomenrij rondom het projectgebied bestaat uit soorten als zomereik (*Quercus robur*), ruwe berk (*Betula pendula*), Amerikaanse vogelkers (*Prunus serotina*), Amerikaanse eik (*Quercus rubra*) en ten zuiden een enkele knotwilgenrij (*Salix alba*) en ruwe berk. Onderliggende vegetatie bestaat uit klimop (*Hedera helix*), bramenstruwelen (*Rubus plicatus*), grote brandnetel (*Urtica dioica*), riet (*Phragmites australis*), Engels raaigras (*Lolium perenne*), herderstasje (*Capsella bursa-pastoris*), gewoon struisgras (*Agrostis capillaris*) en ridderzuring (*Rumex obtusifolius*).

Huidige situatie

De laaglandbeek die loopt door het projectgebied betreft twee watergangen. De watergang die langs de bedrijvenweg loopt is breder dan de beek aan de binnenzijde van het projectgebied. De watergang langs de bedrijvenweg valt ook onder het GNN. In november 2024 stond het water in de watergangen laag of droog (Afbeelding 6.1) en in augustus stonden beide watergangen droog (Afbeelding 6.2; Afbeelding 6.3). Vanuit de streetview van Google Maps is te zien dat de watergang langs de bedrijvenweg in maart 2021 wel vol stond maar dat de smalle watergang aan de binnenzijde ook droog lag.

Afbeelding 6.1: Watergang aan de binnenzijde van het projectgebied (links) en langs de Bedrijvenweg (rechts) (foto's november, 2024).

Afbeelding 6.2: Watergang langs de Bedrijvenweg (foto augustus 2025).

Afbeelding 6.3: Watergang aan de binnenzijde van het projectgebied (foto's augustus 2025).

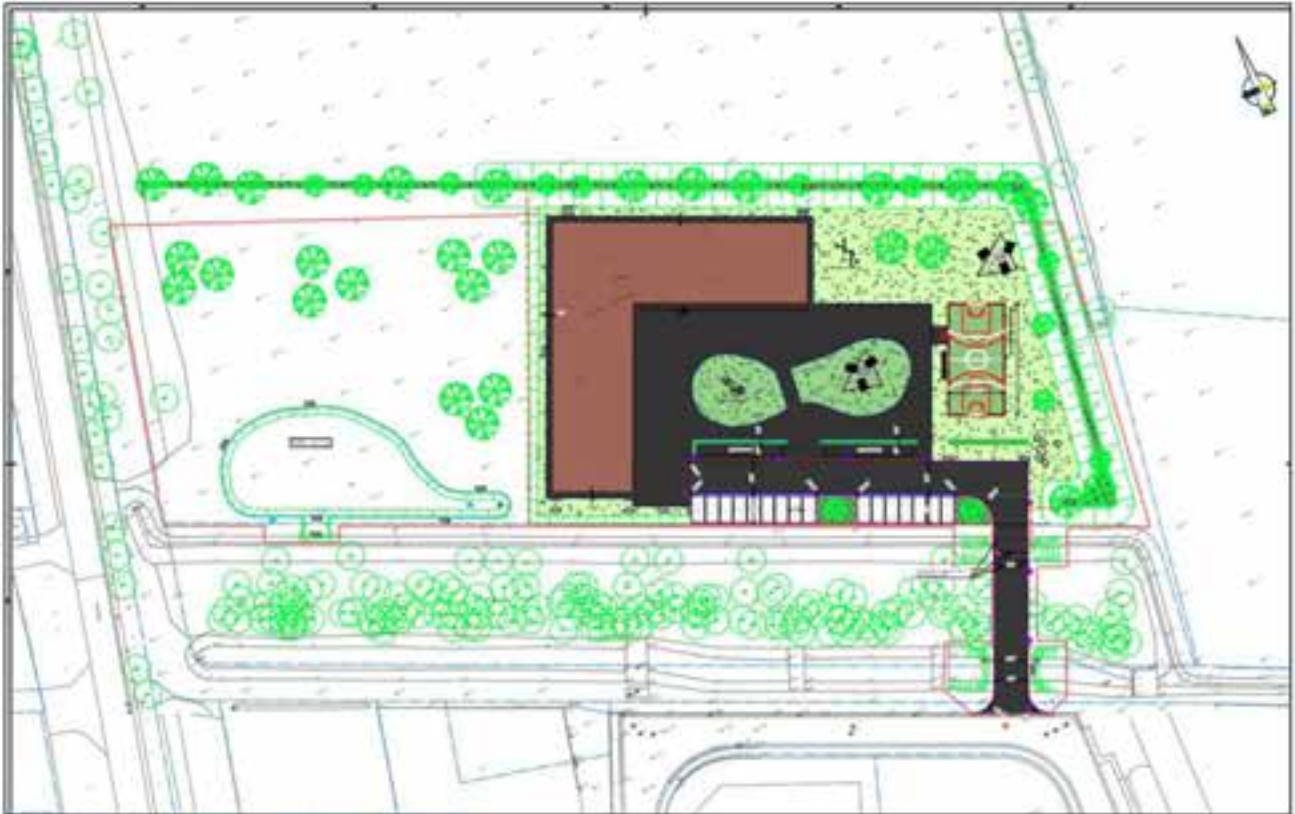
Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie komt de hoofdontsluiting vanaf de zuidelijk gelegen Bedrijvenweg (Afbeelding 6.4; Bijlage 1). Deze zal gerealiseerd worden met een weg over de twee aanwezige sloten in de vorm van een dam met duiker. Ook zal in de toekomstige situatie zal het hemelwater worden afgevoerd naar deze watergang.

De duiker langs de bedrijvenweg zal op advies van het waterschap een doorsnede hebben van minimaal 60 centimeter. Ook is de waterbergingsseis van het waterschap 80 mm per m² en dient dit vertraagd afgevoerd te

worden met 1.6l/s/ha. De duiker aan de watergang langs de binnenzijde van het projectgebied heeft een doorsnede van 50 centimeter. De lengte van de duikers bedraagt ca. 11 meter.

Ook wordt er in de toekomstige situatie een wadi aangelegd met een totale bergingscapaciteit van 248 m³. Voor het lozen van hemelwater en de aanleg van de beoogde duiker over de Vierakkerse Laak dient voldaan te worden aan de eisen vanuit de beleidsregel 2.4 'Behoud van een goede ecologische inrichting van het watersysteem' van waterschap Rijn en IJssel.

Afbeelding 6.4: Ontwerp toekomstige situatie.

7 Effectenbeoordeling

7.1 Oppervlakte GNN en Versnippering

Een activiteit of de aanleg en gebruik van een werk mag niet leiden tot versnippering van leefgebied van soorten. Door versnippering worden leefgebieden kleiner en/of moeilijker te bereiken voor soorten. Het meest gevoelig zijn soorten met een gering verspreidingsvermogen, soorten die zich over de grond bewegen en soorten met een grote oppervlaktebehoefte. Voorbeelden van activiteiten die kunnen leiden tot versnippering zijn het plaatsen van een grondkering of damwand.

Er komt een toegangsweg met duikers die het AZC verbindt met de bedrijvenweg ten zuiden van het terrein (Afbeelding 7.1). Deze aanleg mag niet leiden tot het versnipperd raken van de watergang.

Afbeelding 7.1: Projectgebied huidige situatie (links) en beoogde situatie (rechts).

Voor grondgebonden zoogdieren zoals marterachtigen of egels zal de toegangsweg niet leiden tot een significante belemmering. Ook komt er een nieuwe groenstrook langs het noorden en oosten van het AMV wat de verbinding voor grondgebonden zoogdieren met de omgeving verbeterd.

Voor aquatische soorten zoals vissen of amfibieën is de watergang al beperkt geschikt aangezien deze veel droogstaat. Ook zal de watergang niet worden verwijderd en komt er een duiker waarvan het type is afgestemd met het waterschap Rijn en IJssel.

De natuur in de omgeving gaat er niet netto op achteruit. Er wordt een groenstrook rondom het toekomstige AZC aangelegd waardoor het gebied straks beter in verbinding staat met zijn omgeving. Ook zal het 'gat' ten oosten van het projectgebied straks verbonden het noorden door de nieuwe groenstrook. De watergang krijgt een duiker waardoor verbinding aanwezig blijft en er wordt een Wadi aangelegd ten zuidwesten van het projectgebied. Negatieve effecten als gevolg van versnippering en verlies van oppervlakte zijn daarmee uitgesloten.

7.2 Functioneel leefgebied

Een activiteit of de aanleg en gebruik van een werk mag niet leiden tot verlies van functioneel leefgebied. Het functioneel leefgebied van soorten bestaat uit de voortplantings- en rustplaatsen, belangrijke

foerageergebieden en de routes daartussen. Tot voortplantings- of rustplaatsen worden plekken gerekend die door soorten bezet zijn voor o.a. hun voortplanting, winterrust of zorg voor jongen. Voorbeelden van voortplantings- of rustplaatsen zijn paaigronden van vissen en oeverzones voor ei-afzetting van amfibieën.

In laaglandbeken leven waterplanten, libellen, vissen en waterdieren die vooral afhankelijk zijn van variatie in stroming en substraat. Voor vissen is migratie van belang en daarmee dus de passeerbaarheid van stuwen en drempels in de beek, met name voor midden- en benedenloop. Insecten maken in de paarvlucht gebruik van vrijstaande bomen, beek-begeleidende begroeiing en beek- of broekbos als oriëntatiepunten. Door de duikers blijft de watergang passeerbaar voor vissen en amfibieën. Echter is de watergang beperkt geschikt voor aquatische soorten aangezien deze veel droogstaat.

Doelsoorten

Het GNN-deelgebied heeft de functie als migratieroute voor dassen, reptielen, amfibieën en soorten van schraallanden. Verder vormt het GNN-deelgebied leefgebied voor dassen, steenuilen en kamsalamander.

Op locatie is in november 2024 een quickscan uitgevoerd en daaropvolgend een aanvullend onderzoek naar bunzing (*Mustela putorius*), hermelijn (*Mustela erminea*), wezel (*Mustela nivalis*), steenmarter (*Martes foina*) en hazelworm (*Anguis fragilis*) (GRAS Advies, 2025ab). De quickscan heeft de potentiële aanwezigheid van beschermde amfibieën en steenuil uitgesloten. Het aanvullende onderzoek is uitgevoerd in juni t/m augustus 2025 (10 weken) waarbij met wildcamera's en struikrovers de aanwezigheid van marters en met reptielenplaten naar de aanwezigheid van hazelworm te onderzoeken. De wildcamera's hebben op 9 locaties rondom het projectgebied gestaan en er waren 23 reptielenplaten uitgezet rondom het projectgebied.

Het aanvullende onderzoek heeft de aanwezigheid van wezel aangetoond. Er zijn geen waarnemingen van de andere onderzochte soorten of das aangetroffen. Voor de wezel worden de functies foerageergebied, rust- of verblijfplaatsen en verbindingsroutes mogelijk aangetast door de voorgenomen ontwikkeling. Het is aannemelijk dat de wezel de watergang vallend onder het GNN gebruikt als migratieroute. Voor de soort zal een natuurvergunning worden aangevraagd om het mogelijk verlies van leefgebied te compenseren. Het deel dat valt onder GNN zal blijven bestaan maar zal deels worden onderbroken door duikers en een toegangsweg. Van verlies van migratieroutes zal geen sprake zijn door de extra verbinding die in het toekomstige plan wordt aangelegd. Ook zal er geen verlies zijn van oever door de aanleg van de wadi.

7.3 Verontreiniging

Een activiteit of de aanleg en gebruik van een werk mag niet leiden tot verontreiniging. Er mag geen afval, diervoer of andere verontreiniging plaatsvinden in de watergangen. De watergangen komen naast een AZC-locatie te liggen. In de toekomstige situatie zal een benodigde berging in de vorm van een wadi worden aangelegd en zal het hemelwater vertraagd naar een sloot van het waterschap Rijn en IJssel worden afgevoerd. Hemelwater is een schone afvalstroom en zal niet van vervuilde daken of locaties komen. Het lozen van hemelwater in de Vierakkerse Laak zal daarom niet leiden tot verontreiniging van het water.

7.4 Ruimtelijke condities

Geluid- en lichtverstoring

In de huidige situatie heeft het projectgebied een agrarische functie. In de toekomstige situatie zal er sprake zijn van bewoning op een deel van het projectgebied. De nieuwe verstoringen komen in de vorm van o.a. verkeer, licht en de aanwezigheid van bewoners. De opvang is bedoeld voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV's). Autobezit is daardoor beperkt tot de medewerkers en begeleiders op locatie.

De watergang heeft het beheertype N03.01 Beek en Bron. Karakteristieke soorten zijn flora als waterranonkels, fonteinkruiden en sterkroossoorten en fauna als platwormen, waterkevers, libellen en vissoorten zoals de beekforel en beekprik. De watergangen aanwezig binnen het projectgebied zijn niet of beperkt geschikt voor de kwalificerende soorten van Beek en Bron (Tabel 4.1; Paragraaf 4.2.). Ook zijn het geen soorten die verstoring zullen ondervinden van geluid en licht als gevolg van het toekomstige AZC.

Verder kan de houtopstand langs de watergangen gebruikt worden als migratieroute voor grondgebonden zoogdieren. In het ontwerp wordt rekening gehouden dat verlichting niet gaat schijnen over de houtopstand of watergangen. Verstoring als gevolg van geluid is ook op voorhand uit te sluiten. Er zal worden gewoond wat

geluid van de toekomstige bewoners met zich meebrengt. Echter zijn de verwachte soorten die mogelijk gebruik maken van de watergang soorten die ook in stedelijke omgevingen voorkomen. Denk hierbij aan wezel, steenmarter of vleermuissoorten.

Openheid

Het GNN wat binnen het projectgebied ligt betreft alleen de watergang. Deze werkzaamheden zal niet leiden tot significante verschillen in de openheid van het GNN.

Beweging en mechanische effecten

Een activiteit of de aanleg en gebruik van een werk mag niet leiden tot verstoring door mechanische effecten of beweging van bijvoorbeeld mensen of apparaten. De watergangen zijn of worden niet gebruikt als zwem of viswater. Van beweging als gevolg van menselijk gebruik is daarom geen sprake. In de toekomstige situatie zal een benodigde berging in de vorm van een wadi worden aangelegd en zal het hemelwater vertraagd naar de sloot worden afgevoerd. De toekomstige situatie leidt verder ook niet tot golfslag of wervelingen. Negatieve effecten als gevolg van beweging of mechanische effecten is op voorhand uitgesloten.

8 Conclusie

De aanleg van de duikers en toegangsweg gaat niet leiden tot het verlies van functioneel leefgebied, voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of verblijfplaatsen. Ook zal de ontwikkeling niet leiden tot versnippering door de nieuwe groenstrook rondom het AZC en de aanleg van duikers.

Er worden ook geen negatieve effecten verwacht op de ruimtelijke condities. Denk hierbij aan negatieve effecten van beweging, verlichting, geluid of openheid. Er zal naast het lozen van hemelwater niets anders geloosd worden in de watergang waardoor er ook geen sprake is van verontreiniging van het water.

De conclusie is daarmee dat er geen werkzaamheden plaatsvinden met negatieve gevolgen op SED-Wateren. De activiteit voldoet daarmee aan de toetsingskaders. Voor de watergang die onder het GNN valt zal een deel van de oever verloren gaan als gevolg van de toegangsweg. Dit zal worden gecompenseerd door een groene oever rondom de wadi en de omliggende groenstrook welk jaarrond dekking zal bieden.

Bronnen

Backes, C.W., Boerema, L., Freriks, A.A., Frins, R.H.W., van Hattum, T., Onrust, F., Warendorf, F.C.S. (2024). Natuur in de Omgevingswet.

BIJ12 (2025). Het Agrarisch Natuurbeheer (ANLb). <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuursubsidies/snl/inhoud/regeling-en-verordening/agrarisch-natuurbeheer-anlb/>. Bijgewerkt door BIJ12 op: 30 september 2025.

BIJ12 (2024). Juridisch Kader. Behorende bij Kennisdocumenten Soortbescherming. Versie 2.0, januari 2024. BIJ12, Utrecht. 28p.

BIJ12 (2023). N03.01 Beek en Bron. <https://www.bij12.nl/onderwerp/natuursubsidies/index-natuur-en-landschap/natuurtypen/n03-beken-en-bronnen/n03-01-beek-en-bron/>. Bijgewerkt op 19 december 2023.

Boerenbunder (2025). Perceelsrapport. <https://boerenbunder.nl/report/52.10895,6.33067>, Geraadpleegd op: 25-9-2025.

Henkens, R.J.H.G., de Molenaar, J.G., Ottburg, F.G.W.A. (2007). Recreatief medegebruik van EVZ, HEN en SED in Waterschap Rijn en IJssel. Ecologische effecten en inpassingsbeoordeling. Alterra-rapport 1514. Alterra, Wageningen, 2007.

Provincie Gelderland (2018). Gaaf Gelderland Omgevingsvisie. Vastgesteld door Provinciale Staten op 19 december 2018.

Provincie Gelderland (2025a). Natuurbeheerplan 2026. Atlas Gelderland.

Provincie Gelderland (2025b). Gelders Natuurnetwerk Kernkwaliteiten. Geoportaal Gelderland. <http://atlas.gelderland.nl/kernkwaliteiten>.

Provincie Gelderland (2014). Omgevingsvisie Gelderland. Vastgesteld door Provinciale Staten van Gelderland dd. 9 juli 2014.

Taken Landschapsplanning B.V. (2006). Natuurlijk samen; Cultuurhistorie, Ecologie en Water in Gelderland. Opgesteld door Taken Roermond, in opdracht van de Provincie Gelderland. CEW-Kompas. 136p.

Waterschap Rijn en IJssel (2022). Waterbeheerprogramma 2022 – 2027. 93p.

Overheid.nl (2024). Beleidsregel 2.4 Behoud van een goede ecologische inrichting van het watersysteem. <http://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR705204>. Geldend van 01-01-2024 t/m heden.

Waterschap Rijn en IJssel (2024). Oppervlaktewaterlichaam met de functie HEN of SED. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/dc-2024-6127/1/html>. Informatieobject 2024, 6127.

GRAS Advies B.V. (2025a). Rapportage Quicksan flora en fauna_AZC_te Vorden_20250318.

GRAS Advies B.V. (2025b). Rapportage Aanvullend soortenonderzoek_AZC te Vorden_20250925.

Nationale Databank Flora en Fauna (z.d.). <https://ndff-ecogrid.nl/>. Datum geraadpleegd: 08-10-2025.

Omgevingswet (2024). Overheid.nl. <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037885/2024-01-01/0>. Geldend van 01-01-2024. Geraadpleegd op 07-10-2025.

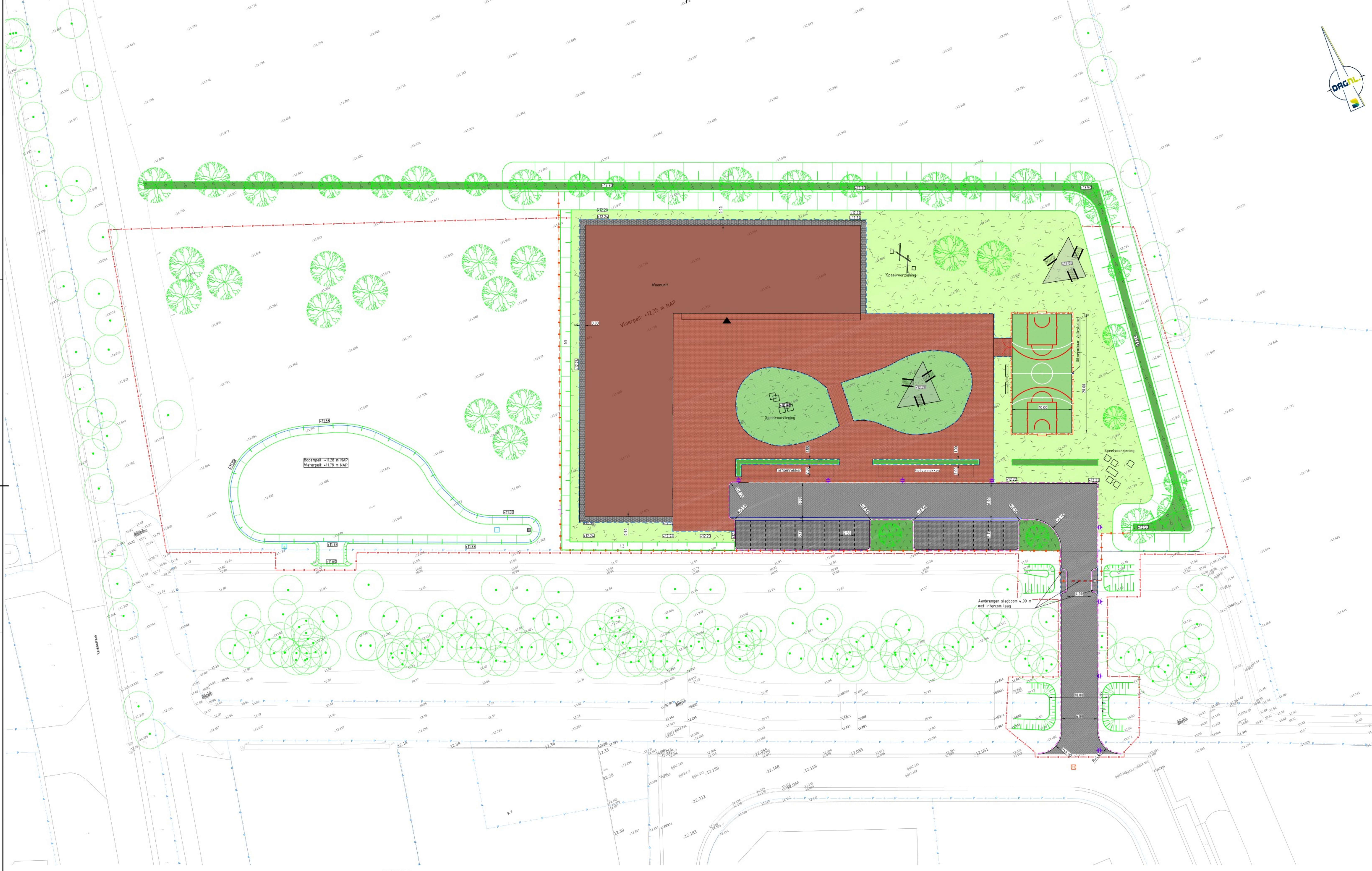
Bijlage 1 Schetsontwerp

Vorden

Schetsontwerp AZC Bedrijvenweg

- Rijbaan
- Parkeerplaatsen
- Voetpad
- Fietsenstalling
- Gazon
- Wadi
- Water bestaand
- Haag
- Landschappelijke haag
- Optionele grondwal
- Bomen bestaand
- Bomen nieuw
- Multifunctionele sportvoorziening
- Speelvoorziening
- Zitgelegenheid (met schaduwdoek)
- Hekwerk
- Grens projectgebied

[illegible]

	Aanbrengen hekwerk staafnål 2000mm hoog Type: minerva standard RAL 6009
	Aanbrengen hekwerk staafnål 1200mm hoog Type: minerva standard RAL 6009
	Aanbrengen laagspoor 1200mm hoog en 3000mm breed Type: minerva RAL 6009
	Aanbrengen schuifpoort spijlen 2000mm hoog Type: minerva RAL 6009
	Aanbrengen lichtmaat type: n.b.
	Plaatsen picknick bank
	Plaatsen bank met rugleuning

	Plaatsen afvalbak
	Projectgrens
	Perceelsgrens
	Nieuwe hoogte t.o.v. NAP
	Bestaande hoogte uit inmeting t.o.v. NAP
	Woonunits COA
	Schouwdeek

	Aanbrengen PE HWA-inspectieput
	Aanbrengen straatkolk
	Aanbrengen PE DWA-inspectieput voorzien van streefprofiel
	Aanbrengen handhekput
	Aanbrengen inspectieput drainage
	Wadi

	Aanbrengen gazonnegsel 83
	Aanbrengen graszoden speelzoden
	Aanbrengen heester begroening Soort: n.t.b.
	Aanbrengen haag binnenterrein Soort: n.t.b.
	Aanbrengen haag buitenzijde terrein Soort: n.t.b.
	Aanbrengen kunstgrasveld Opties: - 130mm onderbouwd, M3 of M3d - 100mm sporttechnische laag a-bodem - 20mm kunstgrasvel

Planten boom
- 20 m3 doorvoerbare grond
- Spert n 1:1

Besleende bossen

Formaat:	ADL	Versie:	01	Tekeningnummer:	P06716-VO-NI-01-C01
Projectcode:	P06716	Soort document:	TEKENING		